

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1764

Caput II.

[urn:nbn:de:bsz:31-295098](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295098)

CAPUT II.

J A C O B U S.

A. 1431 --- 1453.

§. I.

Regimen martiale excepit pacificum musisque didi- JACOBUS.
 catum. Minervam Bellonæ in Aula Badensi
 successisse diceres. Jacobus Marchio, magni
 parentis magna propago; togatis virtutibus
 ejus decenter ornatus, inter Principes Imperii temporis sui nobi-
 lem quoque tenuit locum. Quindecimo die Martii A. 1407. (a)
 natus, Principum Domus Badensis primus literis imbutus est
 puer, ex patris præcepto, qui licet ipse indoctus, doctos tamen
 voluit esse, quos educaverat, filios.

Tom. II.

R 2

(a) Nativitatem ejus describit REMBOLDUS SLECHT, *Argentin. Cano-
 nicus, seculi XV. scriptor. in Append. Ms. ad Martinum Minoritam, ubi
 ita: „ Marchio de Baden Bernhardus, licet plures habuerit filias, cum
 „ uxore sua de Oetingen orta, tamen nunquam filium habuit, nisi pri-
 „ mogenitum Jacobum nomine, qui in A. Dni 1407. XV. die Mensis
 „ Marcii natus fuit & baptizatus XVIII. mensis predicti. Sex ipsum*

JACOBUS.

Duorum & viginti annorum juvenis, focero suo, Carolo Lotharingæ Duci, copias adversus Metenses in auxilium adduxit. (b)

§. II.

Initia
ejus.

Adquisitam Hachbergæ Marchiam pater ei regendam tradidit vivus. Gubernationis hujus tempore triennale foedus cum Civitate Friburgensi A. 1430. contraxit. (c) Quo anno etiam Heitersheimensis Hospitalariorum Fratrum Prioratus ejus se tuitioni commisit.

Anno sequenti patri succedens, copiis contra Hussitas pro Sigismundo Imperatore hastiferos XXV. ex militia sua junxit. (d)

Tres æmuli de Archiepiscopatu Trevirenfi quum acriter certassent, Jacobus noster, cum Moguntino & Colonienfi Electoribus, Manderfcheidium, Treviros obfidentem adjuvit. Turbæ hæ A. 1432. & sequenti durarunt. (e) Res per eosdem Electo-

„ levaverunt de fonte sacro, videlicet Dn. Abbas de Mulnbrunn,
 „ Dn. Abbas de Albe, Dn. Abbas de Gotzauue, Prptus de Herde,
 „ Dn. Johannes de Kageneck miles, magister Curie Marchionis. Uxor
 „ Theodorici Ræder sola levavit infantem, predicti astiterunt. „
 SLECHTIUS, ex autographo descriptus, inter Scriptores Rer. Alsaticar. comparebit.

(b) A. 1429. mense Julio. CALMET *Preuves de l'histoire de Lorraine* Tom. III. pag. 197.

(c) Codex Diplom.

(d) HONTHEIM *Hist. Diplom. Trevir.* Tom. II. n. 801. pag. 380.

(e) MAPPY *Annales Juliae & Montium* Tom. II. pag. 50.

res tandem, Papa interveniente, transacta. Trevirensis Præfultum Rabanus, Spirensis Episcopus, obtinuit. (f)

Sigismundus Imperator Jacobo & successoribus ejus omnia Domus Badensis jura in Concilio Basiliensi diplomate novo A. 1433. firmavit, annoque post eidem immunitatem officialium, ministerialium, omniumque subditorum a Landgraviali Brisgovie aliisque judiciis concessit.

JACOBUS.

Privilegia Sigismundi Imp.

§. III.

Spanheimensium Comitum postremus Johannes A. 1437. deceffit. (g) Jacobus Marchio & Fridericus Veldentia Comites, ad communionem possessionis vivo jam admitti Johanne, ratione ulterioris Comitatus inter se, & ratione citerioris cum Electore Palatino die 27. Nov. 1437. Pacem Castrensem, Communionis perpetuæ causa, iniverunt Crucenaci. Fridericus Veldentinus, lineæ suæ Gentisque postremus, utriusque Comitatus Spanhemii, quam possederat, partem, Stephano Bipontino, Comiti Palatino Rheno, genero suo, quin & vi pacti, quod A. 1444. d. 16. Sept. iniverat, (h) filio Stephani, Friderico Simmerensi, reliquit. In hujus stemmate pars illa Spanheimensis Comitatus dimidia usque

Pax Castr. Crucenac.

R 3

(f) TRITHEMIUS Chron. Hirsaug. ad. A. 1437. vide supra in Bernhardo.

(g) Status caussæ Christiani III. Birckenfeld. Part. 2. n. 27.

(h) Virtute Pacti Hetdelberg. A. 1555. d. 2. Nov. initi.

JACOCUS.

ad A. 1560. permanfit; quo Palatino-Simmerenfis Linea Electorale occupavit folium. Tum vero Spanheimenfis portio ad Wolfgangum, Bipontii, & Georgium Johannem, Veldentiae Duces pervenit. At A. 1566. omnis haec portio ad Wolfgangum Bipontinum folum pervenit; qui biennio post Carolo, filiorum fuorum minimo, eam cum Birckenfeldenfi tractu testamento reliquit. Posterius hujus una cum Badensi Domo omnem Comitatum ulteriorem indivifim hodieque poffident. (i)

§. IV.

Acta ab
A. 1438.

A. 1438. Reinoldus, Urslingae Dux, mortua uxore sua Anna vel Anastasia de Usenberg, cum Jacobo Marchione renovavit pacta, quae cum patre ejus Bernhardo super Brockingam & Bischoffingam, Brisgoviae vicos, ut & Castrum Alfatiae atque oppidum Gemar iniverat. (k)

A. 1439. Jacobus cum Ludovico Palatino Electore, aliisque Principibus, Reinhardum comitatus est Spirensis Episcopum, qui magna solennitate Spiram urbem intraverat. (l)

(i) KREMER in praefat. ad Histor. Spanheim.

(k) Vide supra in Bernhardo I. ad A. 1421.

(l) LEHMANN. Chron. Spir. Lib. VII. Cap. 123. pag. 940.

§. V.

Jacobus paulo post cum Ottone Palatino & vicinis Principibus tuendæ pacis publicæ fœdus inivit. Acta ab
A. 1440.

Francofurtenfi Conventui A. 1442. cum filio suo interfuit Jacobus; testisque roboravit diploma, quo Fridericus IV. Imperator privilegia Domus Austriacæ renovavit. (m)

Tum quoque Cæsar ei privilegium de non evocando concessit, omnesque Comites, Dynastas, nobiles, milites, ceterosque ejus ditioni protectioni & advocatiæ subiectos, intuitu personarum & rei fitæ, a Provincialibus & Cæsareo aulico judiciis immunes reddidit, Marchicis solis subjecit. (n)

Eodem anno Jacobus cum Friderico IV. Imperatore verfatus Constantiæ. (o) Brandenburgico Marchioni Alberto contra Noribergenses auxilium tulit. (p)

§. VI.

A. 1444. evenit, ut Carolus VII. Galliæ Rex Imperatori copias contra Helvetios mitteret. Ludovicus Delphinus Bellum
Armania-
cum.

(m) Diploma apud LÜNIG & in *Anzeig der Privilegien des Hauses Oesterreich*, pag. 89.

(n) LÜNIG *Reichs-Archiv Part. spec. Contin. II. IVte Abtheilung IX. Absatz* pag. 941. & SCHILTER. *Scriptor. Rev. Germ. Diplom.* pag. 97.

(o) TSCHUDI *Chron. Helvet.* Tom. II. pag. 350.

(p) Idem l. c. pag. 535.

JACOBUS.

triginta millia armatorum, quos Armaniacos vulgus vocavit, in Alfatiam duxit, in Helvetiam transituros. Tum vero Elifabetha, Galliae Regina, ad Jacobum Marchionem, cui adfinitate juncta erat, (q) literas dedit, circa Festum Pentecostes, in Turonensium agro conscriptas; quibus eum de instante expeditione reddidit certiore additque, Regem & Delphinum sibi promississe, terras Marchionis plane fore intactas. Has Franciae Reginae literas Jacobus misit ad Imperatorem, suis adjectis, quae scriptae erant Badae, feria IV. post Petri & Pauli diem, anni ejusdem. (r) Delphinus, victis ad Basileam Helvetiis, copias suas per Alfatiam & vicinas regiones diffudit; sed Marchionatum Badensem reliquit intactum.

Armaniacorum furores repressurus Caesar Comitiam Norimbergam indixit, in quibus expeditio contra Delphinum decreta; Ludovico, Electori Palatino, summa belli delata. Speciatim autem Alberto Austriae Duci, Alberto Marchioni Brandenburg. Jacobo Marchioni Badensi & Ulrico Wirtembergae Comiti injunctum, ut in Brisgoviam cum copiis se conferrent, de reducendo

exer-

(q) Elifabetha, Franciae Regina, soror erat Renati titularis Siciliae Regis, qui uxorem duxerat Isabellam, filiam natu majorem Caroli Lotharingae Ducis & sororem Catharinae, quae Jacobo Marchioni nupserat.

(r) Literas utrasque exhibet ANONYMUS Scriptor. *Vitarum Marchionum Badenf. idiomate Germ.* pag. 168. sqq. & FUGGER *Oesterreich. Ehrenspiegel* Lib. V. Cap. 5. pag. 550.

exercitu cum Delphino acturi. Hunc inter & Principes in magna illa planicie, quæ Brisacum & Enfishemium interjacet, institutus est sermo; quo rei transigendæ Roshemii in inferiore Alfatia definitus est dies.

Ludovicus Palatinus timens, ne pacis mora Galli ludificarent Germanos, initio Nov. principes Spiram evocatos, de exequendo Ratisbonensi decreto interpellavit. Sed prævaluit Austriae & Brandenburgi Albertorum, Jacobi nostri, aliorumque sententia, qui Rosheimensis conventus expectandum esse eventum dicebant, neque prius, quam amicæ compositionis via fuerit tentata, festinandum ad arma. Paulo post Principes Argentoratum venerunt, de summa rei cum Delphino tractaturi. Hic vero, relicta paulo ante Alfatia, ad Beliardæ montem usque progressus erat. Unde re infecta Principes Argentorato discesserunt. Ab hoc tempore turbis Alfatibus se non amplius immiscuit Jacobus; neque expeditio contra Delphinum suscepta. Hic denique in Conventu Trevirensi A. 1445. copias se abducturum promisit, ea conditione, ne quid damni nomine ab ipso exigeretur. (s)

§. VII.

A. 1446. in Francofordiensibus Comitibus Jacobus una

Tom. II.

S

Acta ab
A. 1446.

(s) SCHILTER. ad Koenigsh. pag. 936. sq. & pag. 1006. sqq. & HERZOG
Chron. Alfat. Lib. II. pag. 117. sqq.

JACOBUS.

cum Augustano & Chiemseensi Episcopis, ut & cum Brandenburgico Marchione Legati Cæsarei functus est munere. (t)

Idem eodem anno cum Moguntino, Palatino, Austrio, Bavaro, Brandenburgico Principibus & cum Wirtembergæ Comite contra Helvetios scædus inivit.

Idem quoque annus est, quo Fridericus IV. Cæsar Rhenense telonium in vico Schreck, quod antea Johannes, Spanhemii Comes, possederat, Jacobo nostro concessit. (u)

Biennio post Marchio noster Castrum Steineck Dieterico a Gemmingen in feudum hereditarium concessit. (x)

A. 1449. bellum inter Austrios & Civitatem Basileam composuit Jacobus; (y) eodemque anno Alberto, Marchioni Brandenburgico adversus Norimbergenses & scæderatas civitates auxilium denuo præstitit. (z)

Sed & Comitis Wirtembergici socius, cum Carolo & Bernhardo filiis, Eslingæ civitati, ob novum vectigal, quod ab Imperatore impetraverat, bellum indixit. (a) Commissum est inter Wirtembergæ Comitem & civitatem sociosque ejus, ad Eslingam

(t) Mandatum hoc exhibet GUDENUS *Cod. Dipl. Mog.* Tom. IV. pag. 300.

(u) Tabular. Bada-Badense.

(x) Alia feuda, Dieterico huic data, vide infra in Carolo.

(y) Tschudi *Chron. Helvet.* Tom. II. pag. 478. 529. 493.

(z) Crusius *Annal. Suev.* Lib. VII. Part. III. pag. 389.

(a) DATT. *de pace publ.* Lib. I. Cap. 15. n. 37.

prælium, in quo Johannes a Steinheim eques, Dux copiarum Badensium cecidit, Wirtembergensis victor evasit. (*b*) In bello hoc Jacobus Wilam obsedit. Denique sublatis auctoritate Frederici Imperatoris controversiis, pax inter Principes & Civitates restituta est A. 1450. (*c*)

§. VIII.

Eodem tempore Ludovicus Lichtenbergæ Dynasta, Romanam proficiscens, avunculo suo Jacobo Marchioni, in Ortenavici suis terris vicino, regimen ditionum commisit. (*d*) Ludovico huic, ex Italia reduci, A. 1451. cum Schafrido & Emicone Comitibus Leining. exortum est bellum; multorum sociorum accessione, magno utrimque gestum ardore; vastatis hinc inde terris, quin & Castris pluribus vel destructis vel captis. Schafridus Hohenfelsam, Dambacum, Neuhosium, & dimidiam Kittelsheimensis viciniam, a Lichtenbergicis sibi restitui petebat. Jacobus Marchio Lichtenbergensis, vicini sui, partes fovit primum occul-

Turbæ
Lichten-
bergicæ.

Tom. II.

S 2

(*b*) Vide CRUSIUS l. c. pag. 391. & TRITHEMIUS *Chron. Hirsang.* ad A. 1449. & 1450. pag. 419. & 421.

(*c*) SEBAST. MUEGII *Chron. Mscpt.* pag. 129.

(*d*) HERZOG. *Chron. Alsat.* Lib. V. pag. 19. Bernhadi March. filia Anna, soror Jacobi March. Ludovici hujus Lichtenberg. mater fuit. Vide ALSAT. ILLUSTR. Tom. II. pag. 622.

JACOBUS.

te, dein conciliatoris officium in se suscepit, amicitiae vinculo Ludovico conjunctus. Fridericus Palatinus pro Leiningensibus stetit. Lis hæc in Heidelbergensi & Badensi Conventibus cum transigi non potuisset, Jacobus eodem anno, Spiræ cum Electoribus nonnullis, quos inter Fridericus Palatinus, aliisque principibus, Conventum habuit die Assumptionis beatæ Mariæ. Aderat cum duobus filiis Marchio & cum vassallis suis, Comitibus, Baronibus, Equitibus & cum Marchione Rœtelenfi. Conventui intereant XV. Principes, XXVI. Comites, XX. Barones (*Freien*), XXXII. Equites. (*e*)

Lites vero inter Lichtenbergensem & Leiningensem cum nec in Spirensi hoc Conventu fuissent compositæ, Jacobus una cum Reinhardo Spirensi Episcopo & Alberto Brandenburgico Marchione alium conventum Pfortzhemii celebravit, die Dominica post S. Lucæ, in quo denique transactio coaluit. (*f*)

§. IX.

Pax Castr.
Werden-
sis.

A. 1452. Jacobus noster cum Philippo Ingenuo, Electore Palatino & ejus Administratore Friderico, foedus inivit super

(*e*) Codex Mscpt. Palatini Archivi, & LEHMANN. *Chron. Spirensis*. Lib. VII. Cap. 100.

(*f*) HERZOG. *Chron. Alsat.* Lib. V. pag. 21. fqq. Bellum hoc quoque describit MATTHIAS A KEMNAT, Friderici I. Palatini familiaris in Vita Friderici hujus Manuscripta pag. 163. quæ in Tabulario Palat. Manhemii servatur.

Castrum & oppidum Werde (g) in Alsatia omnemque ejus districtum & marcam. Rupertus Palatinus Elector jam A. 1400. die S. Matthiae Apostoli quartam Castrum hujus partem a Ludovico, Lichtenbergae Dynasta, coemerat, pacemque cum eo iniverat Castrensem. Marchio Jacobus ex tribus illis partibus, quae Lichtenbergicis remanserant, partem octavam ejusdem Castrum Werdensis coemit, adeoque ad Ganerbicam Castrum quoque admittitur est pacem. Pacis hujus particeps Palatinus Elector, petit, ut accubus ob accessionem hanc cum eo Castrense quoque conderet foedus. Conditum est die Jovis septimanæ Paschalis 1452. in Castro Liebenzele, ubi tum versabatur Jacobus. (h)

A. 1453. Jacobus a Carolo, Rege Franciæ, propter *generis nobilitatem ac sacræ plurimæque virtutis decus*, Consiliarius & Cambellanus nominatus est, literis in pago Turonensi datis, in quibus *Consanguineum* suum Rex Marchionem adpellat. (i)

§. X.

A. eodem die Martis post Quasimodogeniti Jacobus Collegium XXII. Clericorum, Petro, Paulo, Johanni Jacobo,

Fundatio
Ecclesiæ
Colleg.
Badensis.

S 3

(g) WOERDT oppidum caput est Præfecturæ, quæ Lichtenbergicæ apud Alsatias Dynastiæ pars est, duabus leucis ab Hagenoa situm.

(h) Instrumentum foederis hujus in Palatino Electoris Tabulario superest.

(i) GUDENUS *Cod. Dipl. Mog.* Tom. IV. pag. 313.

JACOBUS.

Georgio & S. Annæ, Patronis dicatum, in Ecclesia Parochiali Badensi instituit; cujus jam diu ante votum Bernhardus susceperat pater. (*k*) In Collegio hoc duodecim ordinavit Canonicos; quos inter Præpositus, Decanus, Custos & Cantor; reliquos X. Vicarios esse jussit. Collegiatae huic præter annuos redditus 500. florenorum, jus patronatus concessit in novem parochias, Besigkheim, Mensheim, Cappel, Gochspoltsheim, Niederbühl, Elchisheim, Remchingen, Seldingen & Gechingen; quas Bulla sua Pontifex eidem Collegiatae attribuit. (*l*) Dimidiam fere annuorum reddituum partem (medios fructus vocant) ad ecclesiae usus Canonici conferre tenentur. Jus præsentandi Marchionibus reservatum; qui inter XII. Canonicos, quatuor Doctores vel Licentiatos admittant; reliqui sint viri probi & docti, ex legitimo omnes matrimonio nati, nisi forte naturales Marchionum filii admitti petierint. Quodsi Marchiones inter eorumque officiales aut subditos atque Capitulum Canonicosve lites oriantur, quæ amica transactione non possint componi, componantur per arbitros quatuor, quorum duo e consiliariorum Badensium numero, ceteri e capitulo eligantur. Dissidentibus quintus addatur superarbiter, quem vel consiliarii vel sacerdotes elegerint arbitri, prouti vel ec-

(*k*) Adi supra pag. 120.

(*l*) Exponit hæc scriptum: Genuina Informatio de perpetua subjectione Collegiatae Ecclesiae Badensis, hoc seculo impressum.

clesiasticæ vel secularis personæ causa agitur. A laudo provocare non licet.

§. XI.

Eodem tempore Jacobus, acceptis solennibus literis, ^(m) Testamentum Jacobi. quibus filii paternæ se voluntati submittunt, plura inter eos testamento disposuit, quæ ad successionem terrarum, ad splendorem & incrementa Domus, mutuanque fratrum concordiam pertinere videbantur.

Carolum, Bernhardum, Georgium seculo, Johannem & Marcum ecclesiæ destinavit. Carolo natu majori pleramque superiorem Marchiam cum Spanheimensi Comitatu & Marchionatu Hachbergico ac Dynastiis Hühingen, Lahr & Mahlberg attribuit. ⁽ⁿ⁾ Inferiores terras inter filios postgenitos Bernhardum & Georgium divisit: illi Pforzheimium, huic Durlacum sedes regiminis constituit. Sortes & spem super Lichtenberg, jura super Ducissæ Lotharingiæ hereditatem, jura in Mutzig; debita Papæ, Cæsaris, Austriæ, Oettingæ & alia in communionem reliquit. Johanni autem & Marco annuas mille florenorum assignavit pensiones, quarum dimidia pars cesset, simulac uterque ecclesiasticis ex beneficiis totidem obtinuerit florenos. Tota pensio cesset, ubi aut Episcopatus, aut bis mille florenorum redi-

(m) Die Mercurii post Quasimodogeniti.

(n) Literæ ipsis testamenti tabulis insertæ.

JACOBUS.

tus impetraverint. Imperialia & Palatina feuda Carolus; Moguntina & Spirensia Bernhardus, Weissenburgensia Georgius suscipiat. Ad redimenda feuda Palatina *Graben & Stein* tres lineæ summam 15000. floren. (o) conferant, at possessio maneat penes eum, cujus portioni in testamento adscripta sunt. Documenta in Castro Badæ communi asserventur custodia. Singuli fratres repertorium eorum habeant. Nulli fratrum soli ad ea pateat aditus.

De cetero filiis injungit Jacobus, ut singuli eorumque heredes, perpetuam inter se pacem & amicitiam colant; a bellis, mutisque abstineant injuriis. Arcissimo inter se foedere nexi, amicos habeant communes & hostes, neque cum exteris societatem ineant, aut foedera pangant. Lites obortas amicabili transactione componant; vel arbitros eligant consiliarios; quibus superarbiter, si necesse est, addendus; omni provocatione sublata. Subjecti unius in alterius terris, nisi domino consentiente, matrimonia ne contrahant.

Feminæ, nonnisi extinctis omnium linearum masculis in Marchionatu succedant; duodecimum egressæ annum omnibus in terras Marchicas juribus renuntient. Confirmationem hujus juris
post

(o) Adduntur in testamento rationes, cur Carolus plus reliquis accipiat: Longinquitas terrarum, indivisibilitas Comitatus Spanheim. dos insignis uxoris 39000. flor. Rhenensium; quos pater in suum usum converterat.

post testatoris mortem a Cæsare petant Marchiones. Decies mille florenorum filiae principis dos sit. Auctis terris dos hæc quoque possit augeri. Monastica vota, quæ suscipiunt filiae, quotannis centum florenos accipiant. Terras aut earum jura, neque alienare, neque oppignerare Principi Badensi fas sit. Quodsi oppignatio evitari non potest, relutio semper maneat salva; pignus sex mensibus ante fratribus vel agnatis offeratur; quibus, uti & pignoris domino, perpetuum reluendi jus competat. His formulis alienationes terrarum Badensium solenni suo testamento Jacobus prohibuit. Christophorus, nepos ejus, arctiore vinculo, ut deinceps docebimus, successores adstrinxit. Dotalitia & vidualitia principum feminarum super terras fieri permisit Jacobus. Si una ex lineis sine masculis perierit, reliquæ succedant æqualiter, ita tamen, ut senior Badam semper, cum valle & Advocatia Monasteriorum *Lichtenthal* & *Schwarzach* possideat. Lineæ pereuntis filia 10. mille florenorum accipiat dotem. Quodsi duæ lineæ perierint, tertia succedat; at filiabus semper prospiciatur. Si omnes lineæ interierint, succedat, qui jus succedendi tum habiturus est.

§. XII.

A. 1453. Jacobus Spira domum rediens ægrotavit, mortuus in Castro Badæ, quod dein vocatum est vetus. Sepultus in Collegiata Badensi, quam instituit, Ecclesia, ubi & pater sepulturam accepit.

Mors
ejus.

JACOBUS

Præter Spanheimensem Comitatum, de quo jam supra, dimidiam quoque partem in Schwann, Conweiler, Tobel, Tenach, Rumertsbach, Stenach, Ober-Nibelsbach, Grevenhausen, Sulzfeld, Under-Niebelsbach, Langenalb, Neuenbürg acquisivit Jacobus. Altera dimidia pars Ludovico, Wirtenbergico Comiti, vendita fuit. Nec transeundum silentio, quod vicum Weisweil, Hachbergici Marchionatus, cum castro, 1560. florenorum summa a Stauffenbergensibus Dynastis A. 1430. redemit. Homines proprios, quos Rathsamhausii Bahlingæ habebant, 800. florenis Marchionatui acquisivit.

§. XIII.

Chara-
cter.

Salomonem Badensem haud immerito vocamus Jacobum, qui tam sapienter, tam pie suam rexerat Marchiam; suam rexerat Domum, cui Sanctionem Pragmaticam solenniorem Bernhardina præscripsit, qua ejus felicitas, splendor, immortalitasque innititur. Per omne regiminis tempus pacem custodivit & coluit. Jura in Margarethæ, Lotharingicæ focus, hereditatem neglexit, eaque filiis in testamento prosequenda reliquit. Justitiæ & integritatis laus ejus, per Germaniam omnem inclaruit. Moriens mutuam inter se concordiam filiis injunxit & in cives clementiam. Speciatim ordinavit, ut primo a morte ejus anno, adhibitis quique consiliariis, singula ditionum obirent oppida & loca, omniumque audirent querelas, oppressos sublevarent, vim

injustam, si quæ eo regnante illata, corrigerent. Disciplinam quoque Monasteriorum in terris suis habuit curæ, atque inter alia Monasterio Albæ feminarum novam ordinationem præscripsit. (p)

Plenus admiratione ejus AENEAS SYLVIUS (q) hunc in modum de eo scribit: „ In Marchionatu Badensi Princeps Ja-
 „ cobus justitiæ ac prudentiæ fama inter Germanos clarissimus,
 „ cum sibi ad humanam felicitatem solam literaturæ peritiam
 „ deesse angeretur, quos ex conjuge legitima liberos sustulit,
 „ ediscere literas compulit: inter quos diviso patrimonio, cum
 „ Carolo primogenito, singularis industriæ juveni, Imperatoris
 „ sororem matrimonio collocasset, plenus annis haud invitus e
 „ vita decessit. „ (r)

§. XIV.

Uxor Jacobi fuit Catharina, Caroli I. Lotharingiæ Ducis Uxor.
 filia. Hic masculam non reliquit prolem, sed Isabellam & Ca-

Tom. II.

T 2

(p) Epistola Conradi de Munchingen, Carthusiani, scripta A. 1443. Tabular.
 Bad.

(q) *De Statu Europæ sub Friderico III.* apud FREHERUM Tom. II. p. 133
 AENEAE SYLVII *Operum* p. 438.

(r) Ibidem pag. 493. hæc addit: „ Jacobus Marchio Badensis, ubi latroci-
 „ nium in ditone sua commissum didicit, vocatis iis, qui damno asse-
 „ ãti fuissent, tantum eos ex fisco suo accipere jussit, quanti esse,
 „ quæ amisissent, jurejurando affirmassent. Exinde latrones infecutus,

JACOBUS.

tharinam filias. (s) Isabella destinata fuerat Jacobo, at nupsit dein Renato, Andegavum Duci, qui titularis fuit Neapoleos Rex; cui Cardinalis Barrensis, in favorem matrimonii, Ducatum Barrensem & Marchionatum Mussipontanum promiserat; bonorum suorum eum instituens heredem. Catharina A. 1408. nondum septennis desponsata fuit Jacobo, virtute pacti, quod pater ejus Carolus cum Bernhardo Marchione inivit. Carolus filiae 15. mille florenos in dotem promisit. Conventum quoque, ut morituræ sine liberis Isabellæ Catharina soror & ejus heredes in Lotharingæ Ducatu succederent. (t) Bernardus ex sua parte vicies mille florenos filio & in vidualitium Catharinæ promittit, eumque in finem Castrum & oppidum Stolhovæ oppignerat. Literæ utriusque partis conjunctim conscriptæ sunt hac super re

„ apprehensos in rota sustulit. Id est supplicii genus apud Teutonicos
 „ formidabile. Atque ita brevi pacatissimam provinciam reddidit. Pa-
 „ tris vestigia Carolus nobilissimus adolescens sequitur, cui nupta est
 „ Catharina, soror Friderici Cæsaris.

(s) Lexicon Basil. Art. *Baden* Catharinam dicit fuisse seniore. Verum in Instrumento vidualitii Isabellæ, quod Ludovici, Cardinalis Barrensis, auctoritate constitutum Nanceji d. 24 Octob. 1420. Isabella diferte vocatur *filia senior* (fille ainé du Duc de Lorraine) vide VIGNIER *Origine des Maisons d'Alsace* pag. 194. Adde sententiam Caroli VII. Gallie Regis inter Renatum & Antonium Valdemontii Comitem, ubi Renato adjudicatur Lotharingia ex capite Conjugis ejus Isabellæ. Data est Rhemis d. 27. Mart. 1440. VIGNIER pag. 213. sqq.

(t) Idem plane cautum est in testamento Caroli I. Lotharing. Ducis A. 1424.

Raoni Lotharingæ; quarum authenticum in Tabulario Bada-Badenfi inspexi.

Nuptiæ Jacobi cum Catharina nonnifi A. 1426. celebratæ fuerunt. Tum vero Jacobus Lotharingæ oppida *Bruyeres*, *Arches*, *Raon* & *S. Deodati* oppidum (*S. Diey*) dotis loco accepit. (u) Locis his Werficum Bock de Stauffenberg, virum bello strenuum, præfecit Jacobus. Hoc mortuo terras istas & oppida Renuus Dux, Isabellæ maritus, soluto Badensibus pretio, redemit. Werficus castrum Jungholz in Alsatia superiore occupavit, ubi cum Hatstadiis, Hufiis, Regishemiis, Stœriis &c. Militibus contra Lotharingos nobiles, a quibus olim se læsum querebatur, societatem inivit. A. 1465. suscepta in eos cum sexcentis armatis expeditio, indeque ingens præda per vallem Sancti Gregorii incolis hujus vallis ob priscam cum Lotharingis amicitiam frustra renitentibus, Jungholzi ducta est. (x)

§. XV.

Jacobus ex matrimonio cum Catharina Lotharingica Liberi quinque filios, unamque filiam suscepit.

T 3

d. XI. Jan. conscripto. vid. CALMET *Hist. de Lorraine* Tom. III. Preuves pag. 187.

(u) CALMET *Hist. de Lorraine* Tom. 2. pag. 704. Memorata quatuor oppida sita sunt in Vosago monte.

(x) BERLER. *Chron. Mscpt.* Mundati Ruffac. fol. 141. quod inter Codices meos Alsaticos extat.

JACOBUS.

1. Carolus primogenitus patri in principatu successit.
2. Bernhardus ob vitæ sanctimoniam inter Divos relatus.
3. Johannes Archiepiscopus Trevirensis evasit.
4. Georgius factus est Præful Metensis.
5. Marcus in Ecclesia Coloniensi & Argentinensi Canonicatum accepit.

Margaretha, Jacobi filia, Alberto Marchioni Brandeburgico nupsit.

Carolum Bernhardum atque Georgium seculo destinaverat pater, Ecclesiæ ceteros. Sed Georgius portione, quam testamento paterno acceperat, Carolo fratri relicta, ad Ecclesiam quoque transivit. Bernhardus eidem fratri regimen terrarum suarum reliquit; non diu post mortuus cælebs.

